Laboratorium 14
Metody Numeryczne
Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica
w Krakowie

Maciej Piwek

12 czerwca 2021

1 Wstęp

Na zajęciach został omówiony problem generowania ciągu liczb pseudolosowych o rozkładzie jednorodnym i trójkątnym.

2 Opis metody

Generatory liniowe tworzą ciąg liczb według schematu:

$$X_{n+1} = (a_1 X_n + a_2 X_{n-1} + ... + a_k X_{n-k+1} + c) mod m \tag{1}$$

gdzie: $a_1, a_2, ..., a_k, c, m$ – parametry generatora (ustalone liczby)

Funkcję gęstości prawdopodobieństwa dla rozkładu trójkątnego $T(\mu, \Delta)$ zdefiniowano następująco:

$$f(x; \mu, \Delta) = -\frac{|x-\mu|}{\Delta^2} + \frac{1}{\Delta} \tag{2}$$

gdzie: μ to środek rozkładu, a Δ to jego szerokość.

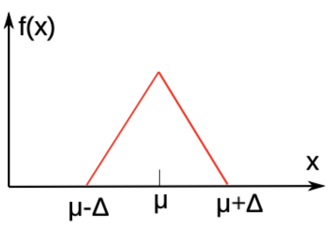

Rysunek 1: Funkcja gęstości prawdopodobieństwa rozkładu trójkątnego.

Dystrybuanta tego rozkładu jest następująca:

$$F(a) = P(x < a) = \int_{\mu-\Delta}^{a} f(x; \mu, \Delta) dx = \begin{cases} -\frac{1}{\Delta^2}(-\frac{x^2}{2} + \mu x) + \frac{x}{\Delta}, & x \le \mu \\ -\frac{1}{\Delta^2}(-\frac{x^2}{2} - \mu x + \mu^2) + \frac{x}{\Delta}, & x > \mu \end{cases} \tag{3}$$

Jeśli $\xi_1 \in U(0,1)$ i $\xi_2 \in U(0,1)$ to zmienną o rozkładzie trójkątnym oraz parametrach μ i Δ generujemy stosując formułę:

$$x = \mu + (\xi_1 + \xi_2 - 1) \cdot \Delta \tag{4}$$

3 Opis Problemu

Startując od $x_0 = 10$ wygenerowano $n = 10^4$ liczb pseudolosowych przy użyciu generatora mieszanego:

$$x_{n+1} = (ax_n + c)modm \tag{5}$$

o parametrach:

1. $a = 123, \quad c = 1, \;\; m = 2^{15}$
2. $a = 69069, \quad c = 1, \;\; m = 2^{32}$

W obu przypadkach sporządzono rysunek $X_{i+1} = f(X_i)(X_i = x_i/(m + 1.0)$ z warunku normalizacji do rozkładu $U(0, 1))$.

Wygenerować $n = 10^3$ liczb o rozkładzie trójkątnym o parametrach $\mu = 4$ i $\Delta = 3$. Podzielono przedział $[\mu - \Delta, \mu + \Delta]$ na $k = 10$ podprzedziałów. Dla rozkładu trójkątnego przeprowadzono test χ^2 tj. określono wartość statystyki testowej.

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^{k} \frac{(n_i - n \cdot p_i)^2}{n \cdot p_i} \tag{6}$$

gdzie: n_i to ilość liczb znajdujących się w podprzedziale o indeksie i, p_i to prawdopodobieństwo teoretyczne, że zmienna losowa X znajdzie się w i - tym przedziale.

$$p_i = F(x_{i,max} - x_{i,min}) \tag{7}$$

We wzorze powyżej $F(x)$ jest wartością dystrybuanty. Wartości: p_i oraz $n \cdot p_i$ dla każdego z podprzedziałów zapisano do pliku.

4 Wyniki

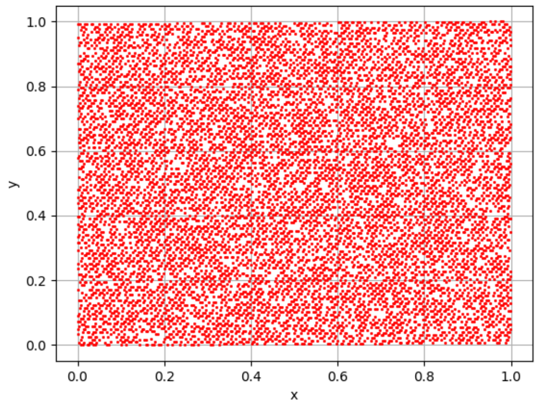

Rysunek 1: $a = 123, \quad c = 1, \;\; m = 2^{15}$

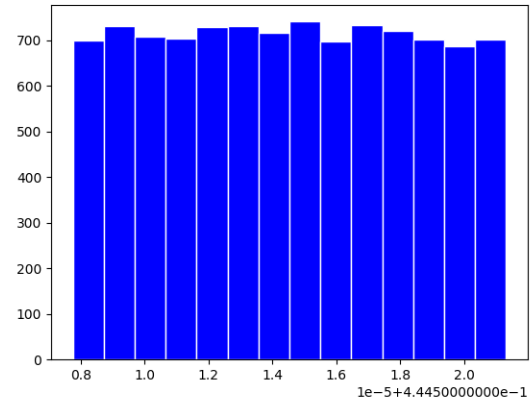

Rysunek 2: $a = 123, \quad c = 1, \ m = 2^{15}$

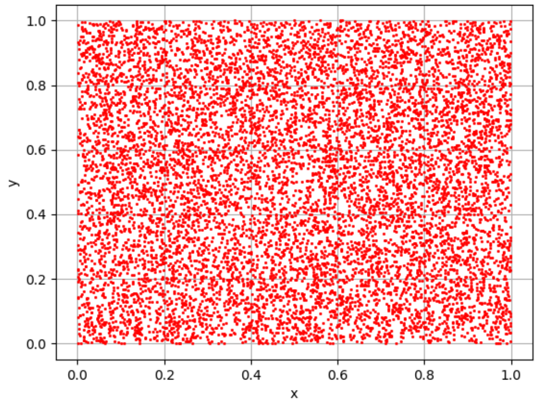

Rysunek 3: $a = 69069, \quad c = 1, \ m = 2^{32}$

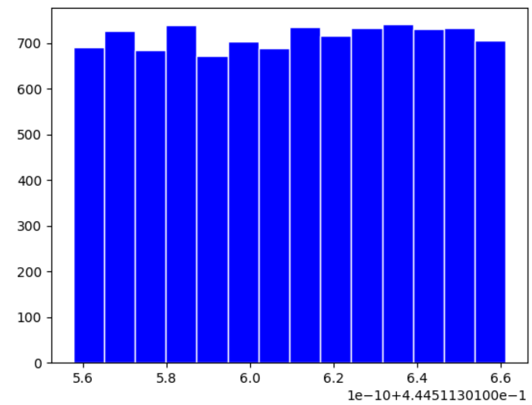

Rysunek 4: $a = 69069, \quad c = 1, \ m = 2^{32}$

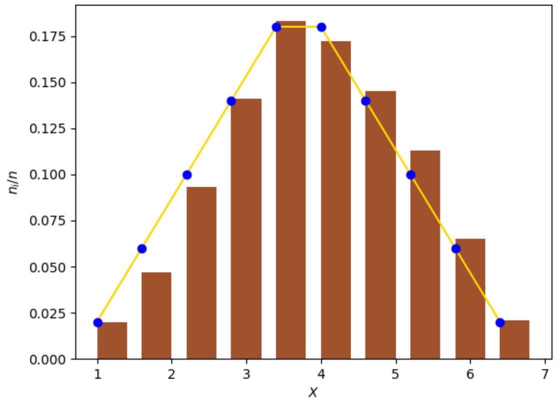

Rysunek 5: Histogram dla n_i/n od p_i

5 Wnioski

- Łatwo dostrzec, że generator mieszany działa lepiej dla pierwszego zestawu parametrów, patrząc na wygenerowane wykresy.
- Kształt wygenerowanego histogramu dla liczb o rozkładzie trójkątnym, jest zgodny z oczekiwaniami, co może świadczyć o poprawności wykonanego ćwiczenia.